

22 marca 2025 r | Żywiec

Zatrzymać deszcz, tam gdzie spadnie

Raport z badania
opinii społecznej

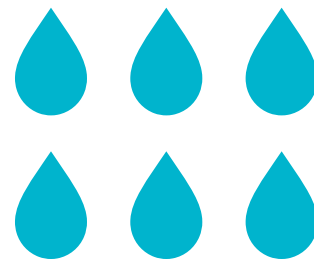

Koalicja
Dbamy o wodę

Koalicja Dbamy o wodę

Szanowni Państwo,

jako Koalicja „Dbamy o wodę” już po raz czwarty zapytaliśmy mieszkańców Żywiecczyny o zasoby wodne w regionie. Jednocześnie, po raz drugi niektóre pytania zadaliśmy respondentom ze wszystkich regionów Polski. Co roku, przy okazji Światowego Dnia Wody, mamy przyjemność dzielić się z Państwem wynikami.

Ponieważ naszym celem, jako Koalicji, jest budowanie partnerstw na rzecz gospodarowania zasobami wodnymi na Żywiecczynie oraz prowadzenie działań edukacyjnych, głos lokalnej społeczności stanowi dla nas bardzo ważny punkt odniesienia. W tym roku, co drugi ankietowany mieszkaniec powiatu żywieckiego i co trzeci respondent z grupy ogólnopolskiej potwierdził, że spodziewa się, że powódź i jej konsekwencje mogą być dla nich odczuwalne w sposób bezpośredni. Ten wynik nie dziwi. Według Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO), rok 2024 był najcieplejszy w historii pomiarów¹, co miało niebagatelny wpływ na pojawianie się ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze i powodzie. Te ostatnie nie ominęły także naszego kraju, a ich konsekwencje rzutowały na życie wielu Polaków, co znalazło odzwierciedlenie w wynikach naszych badań.

Jedną z najważniejszych obserwacji z czterech edycji badań opinii publicznej, realizowanych na rzecz Koalicji „Dbamy o wodę”, jest rosnąca powszechna świadomość dotycząca ekstremalnych zjawisk związanych z wodą. Przeciwdziałanie powodziom i suszom awansuje w hierarchii środowiskowych priorytetów Polaków. Warto wykorzystać ten moment, by prowadzić wspólne działania, przypominać o konsekwencjach zmian klimatycznych i **konieczności zatrzymania deszczu, tam gdzie spadnie**.

Jesteśmy przekonani, że działania edukacyjne, które prowadzimy na Żywiecczynie, mogą być inspiracją dla innych regionów. W tym roku jako Koalicja zaprezentowaliśmy opracowany przez zespół hydrologów model zlewni Soły. Pozwala on określić potencjał i potrzeby retencji na poszczególnych obszarach zlewni, służąc za przewodnik do planowania optymalnego zarządzania zasobami wody. Mamy nadzieję, że to narzędzie przyjmie się także w innych regionach, wspierając efektywne zarządzanie zlewniowe. W końcu, jak pokazuje badanie opinii, woda to nasza wspólna sprawa, a kwestie z nią związane są priorytetem środowiskowym dla mieszkańców aż ośmiu województw Polski.

Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z publikacją.

Przedstawicielki Koalicjantów Założycieli

Anna Cywińska

Dyrektor działu korporacyjnego i komunikacji, Członek Zarządu grupy Spółek Danone

Magdalena Brzezińska

Dyrektor ds. korporacyjnych w Grupie Żywiec

¹<https://stopsuszy.pl/susza-i-klimat-na-swiecie-podsumowanie-2024-r/>

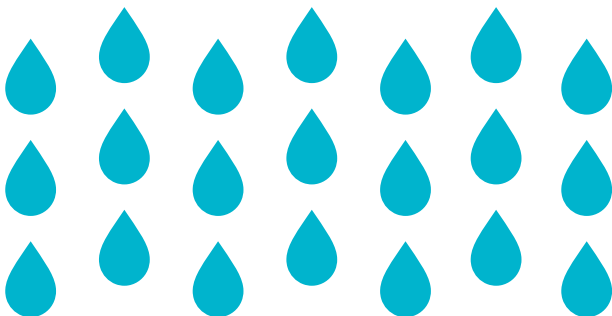

Zasoby wodne Żywiecczyny i Koalicja „Dbamy o wodę”

Koalicja „Dbamy o wodę”, działająca na rzecz budowania partnerstw podmiotów publicznych, prywatnych oraz pozarządowych, powstała w celu ochrony zasobów wodnych Żywiecczyny. Działania Koalicji zainaugurowała publikacja raportu „Zmiany klimatu a zasoby wody w Żywiecczyźnie”. Raport został opracowany przez zespół naukowców. Dokument, przygotowany w oparciu o dane meteorologiczne, klimatyczne, geologiczne i hydrologiczne, wskazuje, jak zmieniający się na przestrzeni ostatnich 60-ciu lat klimat wpłynął na zasoby wodne regionu. Raport uwzględnia trzy scenariusze rozwoju sytuacji klimatycznej – opty-

mistyczny, pośredni i pesymistyczny – oraz wskazuje, w jaki sposób poszczególne scenariusze mogą wpłynąć na stan wód Beskidu Żywieckiego i jakiego rodzaju działania są niezbędne zarówno ze strony decydentów, lokalnej społeczności, organizacji pozarządowych jak i biznesu. Ponieważ zmiany klimatu, a w szczególności wzrost liczby i skali zjawisk ekstremalnych tj. powodzi i suszy, wymagają zintegrowanego planowania i zarządzania, to jak mieszkańcy postrzegają kwestie związane z zasobami wodnymi jest niezwykle ważne. Jedną ze stałych aktywności Koalicji jest cykliczne badanie świadomości społecznej na temat zmian klimatycznych oraz zasobów wody w regionie. Co roku Koalicja publikuje raport zawierający dane na temat tego, jak mieszkańcy postrzegają kwestie wody, jakich zjawisk wodnych doświadczają w swoim życiu oraz jak sami dbają o wodę, przede wszystkim stosując rozwiązania z zakresu małej retencji. Badanie pozwala zidentyfikować potrzeby respondentów oraz obszary wymagające działań w celu zwiększania świadomości na temat wody.

Najważniejsze wnioski z badania

Najważniejsze wnioski z badania

Zarówno nadmiar, jak i niedobór wody w percepcji Polaków mają istotny wpływ na lokalne społeczności, jak i ich samych. Zdaniem respondentów z grupy ogólnopolskiej **susza i niedobory wody znajdują się na drugim miejscu wśród zjawisk, którym należy przeciwdziałać w pierwszej kolejności**. Zjawiska te, wskazane przez **38 proc.** respondentów, uplasowały się tuż za degradacją środowiska naturalnego przez człowieka (39 proc.). Niemal co trzeci badany (**32 proc.**) uważa natomiast, że priorytetowe powinny być **działania nakierowane na przeciwdziałanie powodziom, powodziom błyskawicznym oraz deszczom nawalnym**. Niemal taki sam odsetek Polaków uważa, że powódź lub jej konsekwencje mogą dotknąć ich osobiście.

Po raz kolejny badanie pokazuje także, że mieszkańcy powiatu żywieckiego przywiązują do kwestii zasobów wodnych jeszcze większą wagę niż respondenci z próby ogólnopolskiej. **Ankietowani z Żywiecczyny jako najbardziej palący problem wskazują na suszę i niedobory wody (54 proc.) oraz powódź, powódź błyskawiczną i deszcze nawalne (52 proc.)**. Co więcej, ponad połowa badanych z tego regionu deklaruje, że obawia się, **że powódź lub jej konsekwencje mogą dotknąć ich osobiście (53 proc.)**.

Duża świadomość mieszkańców Żywiecczyny może brać się z faktu, że zagrożenia wynikające z nierównowagi zasobów wodnych są namacalne – respondenci z regionu deklarują, że często osobiście odczuwają konsekwencje tych zjawisk. **Podobnie jak w ubiegłym roku, największy odsetek ankietowanych z powiatu żywieckiego doświadczył negatywnych skutków suszy letniej (59 proc.) i braku pokrywy śnieżnej (58 proc.)**. W dalszej kolejności były to deszcze nawalne (52 proc. co oznacza wzrost o 7 pp. w ujęciu rocznym) oraz susza zimowa (38 proc. – spadek o 5 pp.).

Wciąż zdecydowana większość mieszkańców Żywiecczyny (72 proc.) uważa, że zmiany w zasobach wodnych mogą mieć wpływ na przyszłość regionu – jednak można zaobserwować znaczący spadek odsetka respondentów udzielających takiej odpowiedzi. W ramach poprzednich trzech edycji badania odpowiadało tak ponad 80 proc. ankietowanych. **Największego wpływu na swój region respondenci upatrują w suszy letniej (34 proc.) i powodziach błyskawicznych (22 proc.)**.

Mieszkańcy Żywiecczyny starają się troszczyć o zasoby wodne swojego regionu – znacząca większość (**80 proc.**) **deklaruje, że w ubiegłym roku w przynajmniej jeden sposób dbała o zachowanie wody opadowej** – to oznacza utrzymanie niemal tak wysokiego wyniku jak w roku ubiegłym (82 proc.), kiedy to zanotowano kilkunastopunktowy wzrost tego wskaźnika. Niemalże połowa ankietowanych wskazała, **że zbiera i wykorzystuje deszczówkę (46 proc. – wzrost o 5 pp. w ujęciu rocznym)**. Znacząco spadł natomiast odsetek respondentów budujących oczka wodne i stawy na swoich działkach.

W ocenie respondentów z Żywiecczyny obowiązek dbania o zasoby wodne w pierwszej kolejności spoczywać powinien na rządzących i instytucjach publicznych ogólnopolskich (80 proc.) oraz samorządowych (61 proc.).

Co trzeci Polak i co drugi mieszkaniec Żywiecczyny

uważa, że powódź lub jej konsekwencje mogą dotknąć ich bezpośrednio.

Ponad połowa

mieszkańców powiatu żywieckiego twierdzi, że przeciwdziałanie zarówno suszom, jak i powodziom powinno być traktowane priorytetowo.

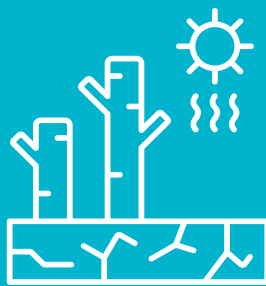
7 na 10

respondentów z Żywiecczyny deklaruje, że zmiany w zasobach wodnych mogą mieć wpływ na przyszłość regionu.

8 / 10

respondentów z powiatu żywieckiego stosowało przynajmniej jedno rozwiązanie zachowania wody opadowej.

6 / 10

ankietowanych osobiście doświadczyło skutków suszy letniej oraz braku pokrywy śnieżnej.

Ponad 90 proc.

ankietowanych ocenia, że inicjatywy takie jak Koalicja „Dbamy o wodę” są potrzebne w regionie.

Jak tematy dotyczące wody postrzegają Polacy

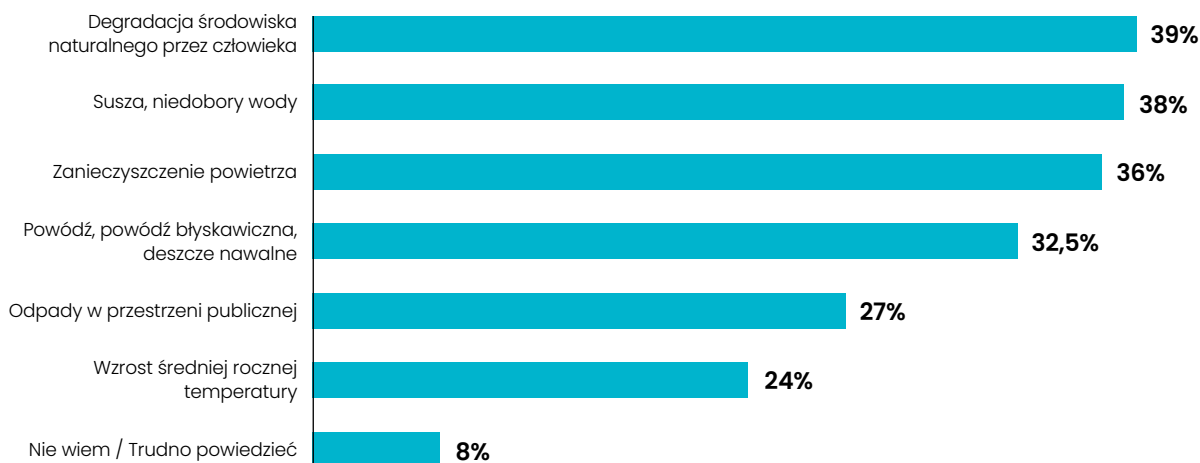
Kwestie związane ze środowiskiem naturalnym są ważne dla Polaków. Jak wynika z 6. edycji badania EKObaremtr, realizowanego przez instytut badawczy SW Research, 72 proc. Polaków uważa, że obecny stan środowiska naturalnego stanowi istotny problem dzisiejszych czasów². W najnowszej edycji badania Koalicji „Dbamy o wodę” realizowanego z okazji Światowego Dnia Wody, podobnie jak w roku ubiegłym, postanowiliśmy zapytać respondentów (zarówno z grupy ogólnopolskiej, jak i zamieszkałych w powiecie żywieckim), którym negatywnym zjawiskom związanym ze środowiskiem należy przeciwdziałać w pierwszej kolejności.

Warto zaznaczyć, że badani mieli możliwość wskazania więcej niż jednej odpowiedzi – tak więc mogli

uznać każde z wymienionych negatywnych zjawisk za wartę przeciwdziałania w takim samym stopniu. Widać jednak wyraźną hierarchię środowiskowych priorytetów respondentów. Możemy także zaobserwować, że zapobieganie negatywnym zjawiskom związanym z wodą awansowało na liście priorytetów Polaków.

Przeciwdziałanie suszy znajduje się już na drugim miejscu, zaraz po degradacji środowiska naturalnego przez człowieka. Natomiast zjawiska związane z nadmiarem wody znalazły się na czwartym miejscu tuż za zanieczyszczeniem powietrza. W ubiegłym roku susza i niedobory wody znajdowały się na miejscu trzecim, natomiast powódź oraz inne przejawy nadmiaru wody na szóstym.

Wykres 1. Któremu z wymienionych zjawisk należy przeciwdziałać w pierwszej kolejności? [Próba ogólnopolska]

²<https://ekobarometr.pl/ekobarometr-6>

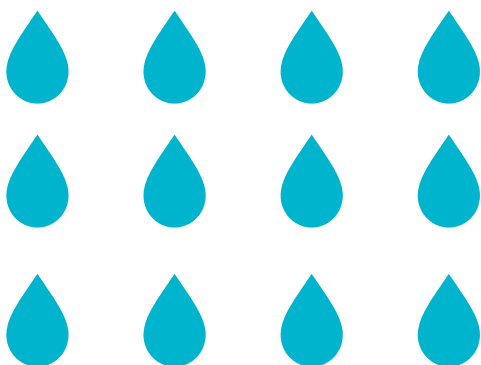
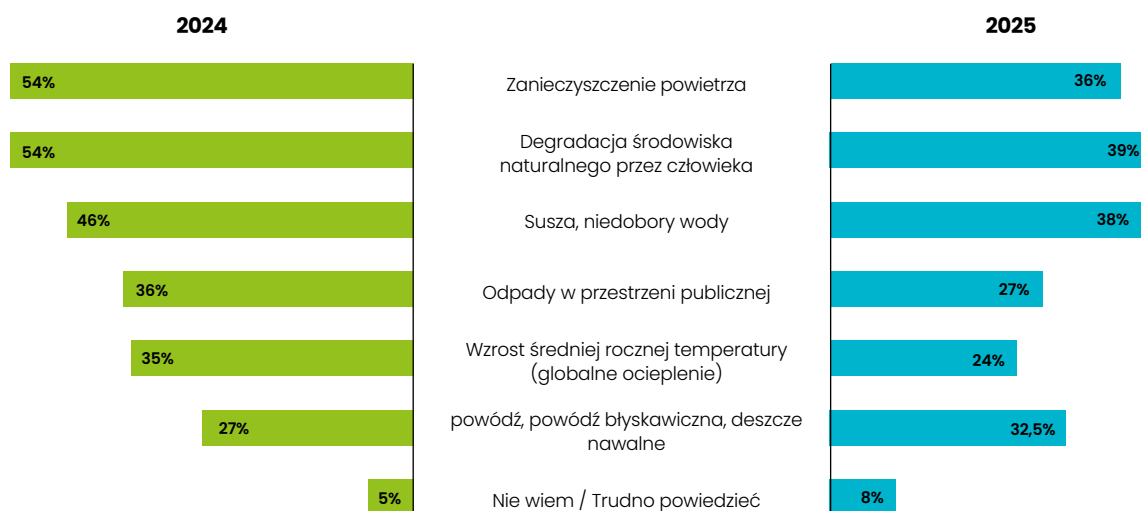

Przeciwdziałanie powodziom coraz wyżej na liście priorytetów środowiskowych Polaków

Dane wskazują, że suszę oraz inne przejawy niedoborów wody wskazało 38 proc., natomiast zwalczanie zjawisk związanych z jej nadmiarem, takich jak powódź, powódź błyskawiczna czy deszcze nawalne za priorytetowe uważa 32,5 proc. ankietowanych. Porównując wyniki z następujących po sobie lat możemy zaobserwować, że przeciwdziałanie zjawiskom związanym z nadmiarem wody jest jedyną odpowiedzią, która w tym roku uzyskała wyższy odsetek wskazań niż w roku ubiegłym. Wzrost on aż o 5 pp., co prawdopodobnie związane jest z powodzią, które dotknęły Polskę w 2024 r. W województwie śląskim, w którym znajduje się powiat żywiecki, przeciwdziałanie powodzi zostało wskazane przez 40,7 proc. badanych i zajęło pierwsze miejsce na liście priorytetów. Śląsk to równocześnie jeden z regionów poszkodowanych w 2024 r. przez „wielką wodę”, co potwierdza hipotezę, że to właśnie tegoroczne wydarzenia wpłynęły na postrzeganie tej kwestii jako priorytetu.

Wykres 2.

Któremu z wymienionych zjawisk należy przeciwdziałać w pierwszej kolejności? Porównanie z wynikami ubiegłorocznej edycji. [Próba ogólnopolska]

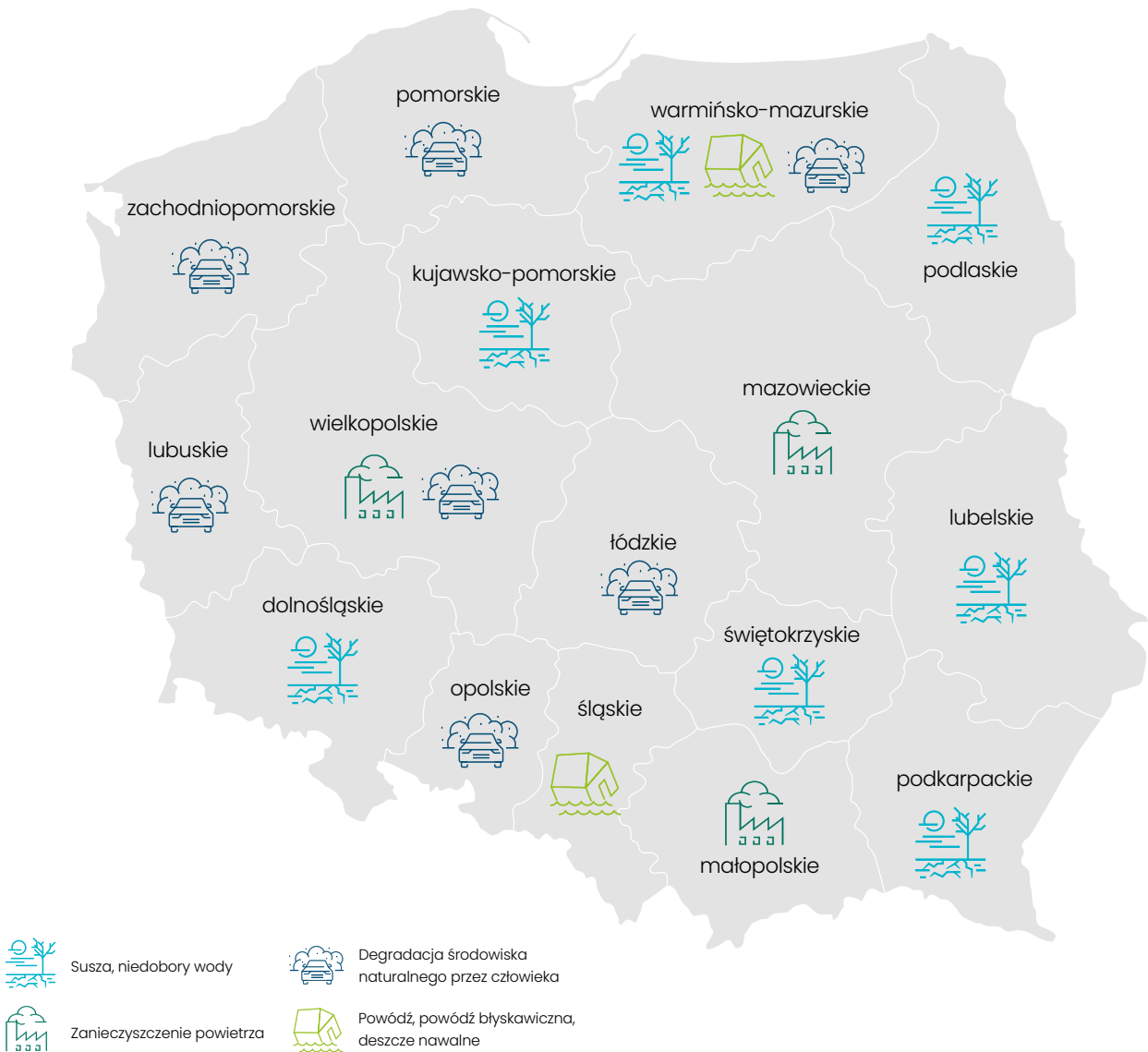

Spadek odsetka wskazań w przypadku innych zjawisk może wynikać ze zmian w postawach Polaków wykraczających poza kwestie środowiskowe. Jak wynika z raportu *Ziemia nie atakuje*³ Agencji Lata Dwudzieste i Kantar Polska, choć kwestie zmian klimatycznych wciąż znajdują się na podium, jeśli chodzi o obawy Polaków, zaraz po wojnach i konfliktach zbrojnych, to ich waga spada. Jak wnioskują twórcy raportu, może to być związane zarówno ze wzrostem strachu przed konfliktami zbrojnymi, który przesłania inne zagrożenia, jak i ze swoistym oswojeniem tematu zmian klimatu.

³<https://ziemianieatakuj.pl/>

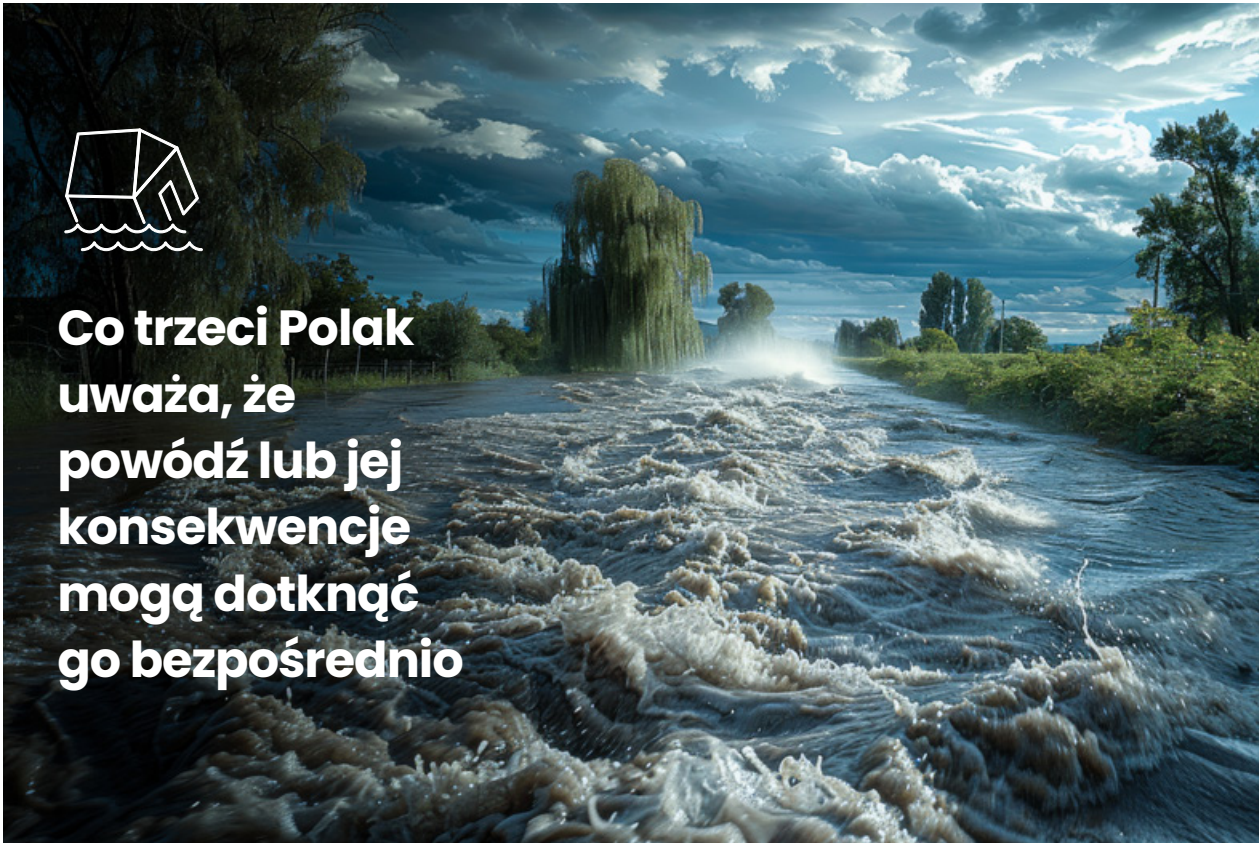
Wykres 3.

Priorytety środowiskowe mieszkańców według województw [Próba ogólnopolska]

Przeciwdziałanie powodziom znalazło się na szczycie listy działań priorytetowych dla mieszkańców województwa śląskiego. Jak możemy zaobserwować, to nie jedyny region, gdzie tematy wodne są uważane za niezwykle istotne. Przeciwdziałanie powodzi znalazło się na także na pierwszym miejscu mieszkańców Warmii i Mazur (ex aequo z przeciwdziałaniem suszy i degradacji środowiska). Przeciwdziałanie suszy to natomiast zdecydowanie najbardziej istotna kwestia środowiskowa dla mieszkańców województw dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego. W ramach badania Koalicji „Dbamy o wodę” zapytano Polaków także

o to, które ze zjawisk związanych już stricte z wodą ma największe przełożenie na przyszłość ich regionu. Respondenci najczęściej na pierwszym miejscu wskazywali suszę letnią jako zjawisko pogodowe, które może mieć największy wpływ na ich region – takiej odpowiedzi udzielił co trzeci ankietowany. Drugą najpopularniejszą odpowiedzią okazały się deszcze nawalne, jednak udział badanych, którzy wybrali tę odpowiedź (16 proc.) był o połowę mniejszy niż w przypadku suszy letniej. Podobny odsetek respondentów wskazał także niski stan wody w rzece (14 proc.), powódź błyskawiczną (14 proc.) oraz brak pokrywy śnieżnej (13 proc.). Co dziesiąty badany wskazał na suszę zimową.

**Co trzeci Polak
uważa, że
powódź lub jej
konsekwencje
mogą dotknąć
go bezpośrednio**

Wykres 4.

Które z tych zjawisk pogodowych może najbardziej wpłynąć na Pana/Pani region? [Próba ogólnopolska]

W oddzielnym pytaniu zapytano także badanych o powódź. Celem było sprawdzenie, jak Polacy oceniają ryzyko, że to zjawisko lub jego konsekwencje dotkną ich bezpośrednio.

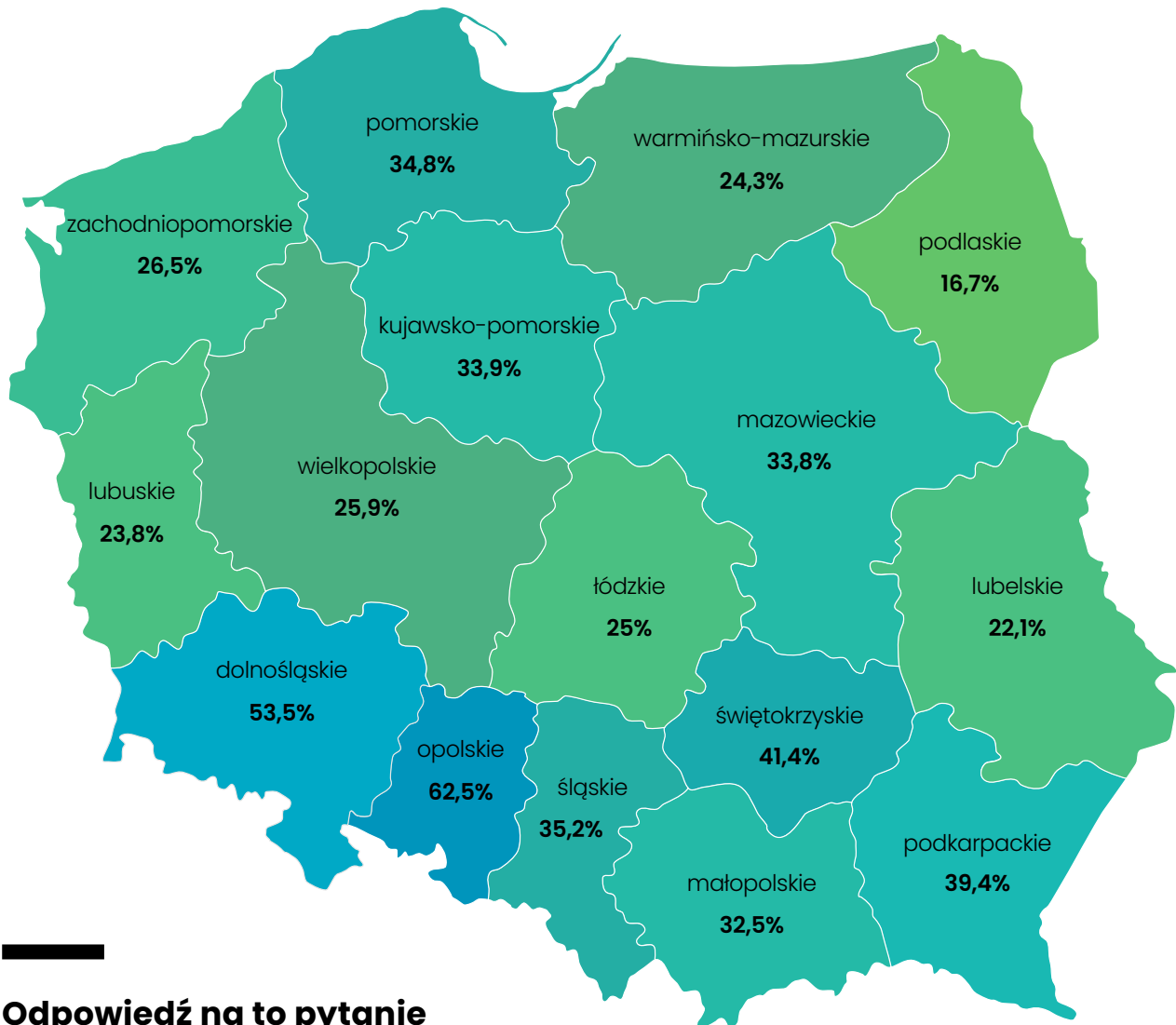
Wykres 5.

Czy uważa Pan/Pani, że powódź lub jej konsekwencje mogą dotknąć bezpośrednio Pana/Panią? [Próba ogólnopolska]

Wykres 6.

Odsetek mieszkańców, którzy uważają, że dotknie ich powódź lub jej konsekwencje według województwa. [Próba ogólnopolska]

Odpowiedź na to pytanie różnicuje się w zależności od województwa, w którym mieszkają badani

Do województw, których mieszkańcy szczególnie często spodziewają się negatywnych skutków powodzi, należą województwa: opolskie (62,5 proc.) oraz dolnośląskie (53,5 proc.), a więc regiony dotknięte powodzią w ubiegłym roku. Możemy także zaobserwować, że mieszkańcy południa Polski zdecydowanie częściej obawiają się wielkiej wody

niż mieszkańcy północnej części kraju. Warto też zauważyć, że choć w województwie śląskim oraz lubuskim również zanotowano w tym roku nadmiar wody, odsetek zaniepokojonych respondentów znajduje się na poziomie podobnym jak ogólnopolski (województwo śląskie) lub znacząco niższym (województwo lubuskie).

Prof. Damian Absalon

z Uniwersytetu Śląskiego, członek Rady Naukowej Koalicji „Dbamy o wodę” i jednocześnie współautor modelu zlewni rzeki Soły opracowanego na zlecenie Koalicji „Dbamy o Wodę”, zainicjowanej przez Grupę Żywiec i Żywiec Zdrój.

Jedną z podstawowych inicjatyw, które możemy podejmować, jest zatrzymywanie wody tam, gdzie spadnie. Działa to zarówno na dużą skalę, jak i w przydomowych ogródkach. Warto także podkreślać, że retencjonowanie wody pomaga przeciwdziałać nie tylko suszy, ale także powodziom. Retencja pozwala na wykorzystywanie wody z opadów przez dłuższy czas. Polska ma bardzo nierównomiernie rozłożone zasoby wody, dlatego w tym samym czasie, w jednych regionach może występować susza, a w innych mamy do czynienia z powodzią. Trzeba też przyznać, że Polacy nauczyli się oszczędzać wodę, bo zużywają jej mniej niż 20 lat temu.

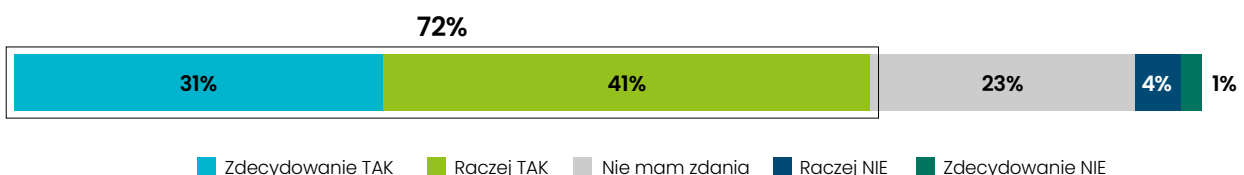
Żywiecczyzna – region nierozzerwalnie związany z wodą

Żywiecczyzna to region naznaczony wodą – hydrograficznie znajduje się w dorzeczach górnej Soły i Koszarawy, częściowo górnej Skawy

Jednocześnie duże spadki terenu odpowiedzialne są za szybkie tempo formowania się spływu powierzchniowego i podatność rzek na szybkie wezbrania, a górski charakter sprawia, że warunki klimatyczne zlewni Soły charakteryzują się dużą zmiennością. To powoduje, że zasoby wodne regionu wymagają szczególnej dbałości i ochrony. Także zdaniem mieszkańców Żywiecczyzny woda ma znaczenie dla regionu – aż 72 proc. mieszkańców powiatu żywieckiego uważa, że przyszłość regionu może zależeć od zmian w zasobach wodnych. Jednocześnie odsetek ten jest aż o 11 pp. niższy niż w ubiegłym roku oraz o 12 pp. niż ten uzyskany we wcześniejszych edycjach badania.

Wykres 7.

Czy Pana/Pani zdaniem zmiany w zasobach wodnych mogą mieć wpływ na przyszłość Pana/Pani regionu? [Próba żywiecka]

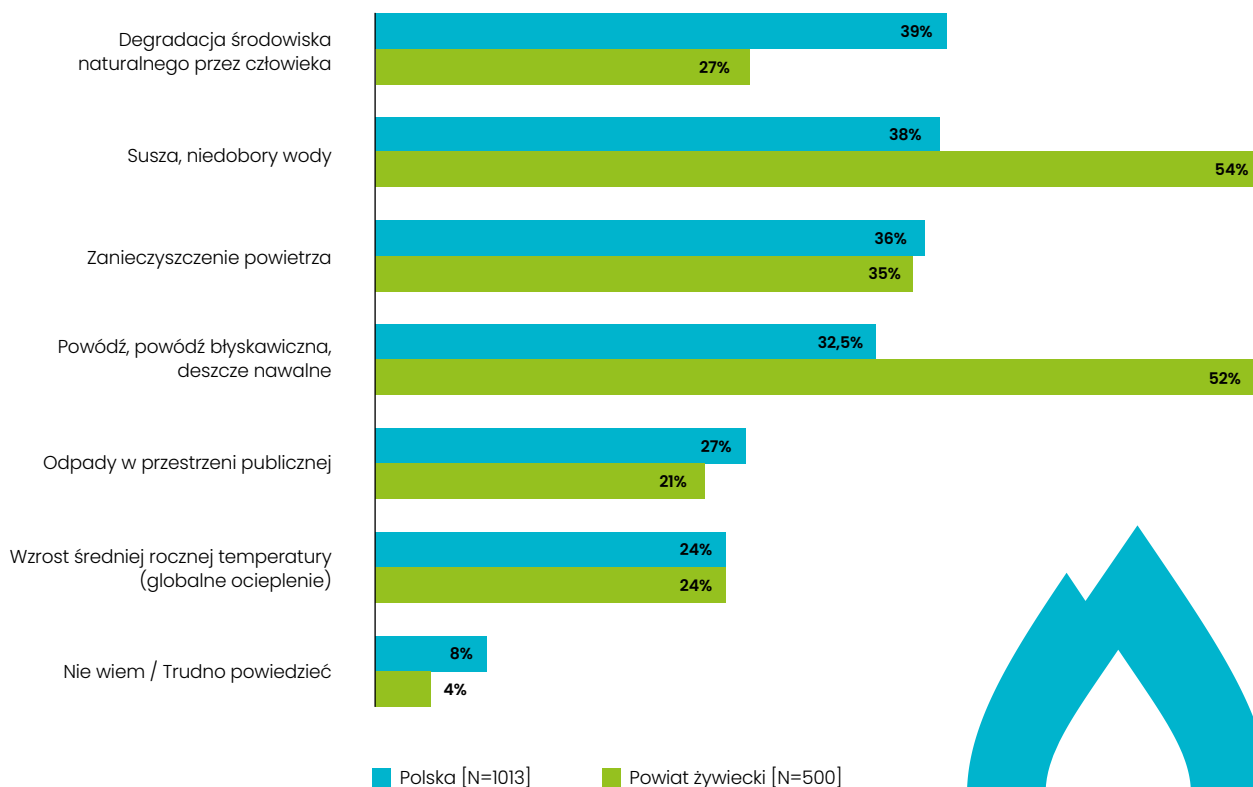

Pomimo spadku liczby mieszkańców Żywiecczyzny, którzy są zdania, że przyszłość regionu zależy od zasobów wodnych, wciąż uważa tak zdecydowana większość respondentów z tego powiatu. Dodatkowo, badani z Żywiecczyzny są mocniej wyczuwani na kwestie związane z wodą niż badani z grupy ogólnopolskiej, co wyraźnie widać na przykładzie tego, którym kwestiom środowiskowym nadają priorytet.

Wykres 8.

Któremu z wymienionych zjawisk należy przeciwdziałać w pierwszej kolejności? [Próba ogólnopolska oraz próba żywiecka]

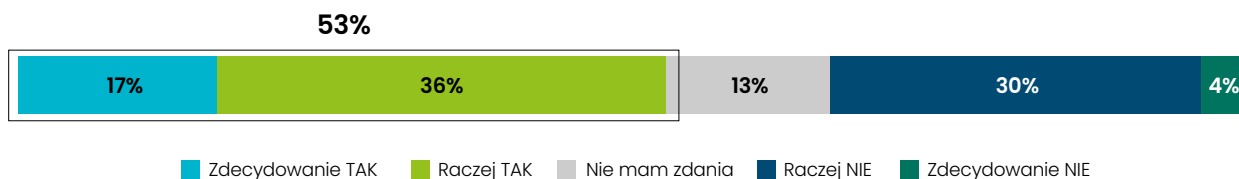
**Mieszkańcy
Żywiecczyzny
uważają
przeciwdziałanie
zjawiskom
związanym
z nierównowagą
zasobów wodnych
za priorytet**

Podobnie jak w ubiegłorocznej edycji badania, priorytetami dla respondentów z regionu pozostaje przeciwdziałanie suszy i niedoborom wody (54 proc.) oraz przeciwdziałanie skutkom powodzi, powodzi błyskawicznych i deszczy nawałnych (52 proc.).

Mieszkańców powiatu żywieckiego także zapytano o ich obawy związane z powodzią, zwłaszcza, że ta w ubiegłym roku pojawiła się na bardzo niedalekich terenach, czyli w m.in. w Czechowicach-Dziedzicach. Także w przypadku tego pytania odpowiedzi potwierdzają, że mieszkańcy Żywiecczyzny przywiązują większą wagę do tematów wodnych niż ogół polskiego społeczeństwa. Aż 53 proc. badanych z tego regionu twierdzi, że powódź lub jej konsekwencje mogą ich bezpośrednio dotknąć.

Wykres 9.

Czy uważa Pan/Pani, że powódź lub jej konsekwencje mogą dotknąć bezpośrednio Pana/Panią? [Próba żywiecka]

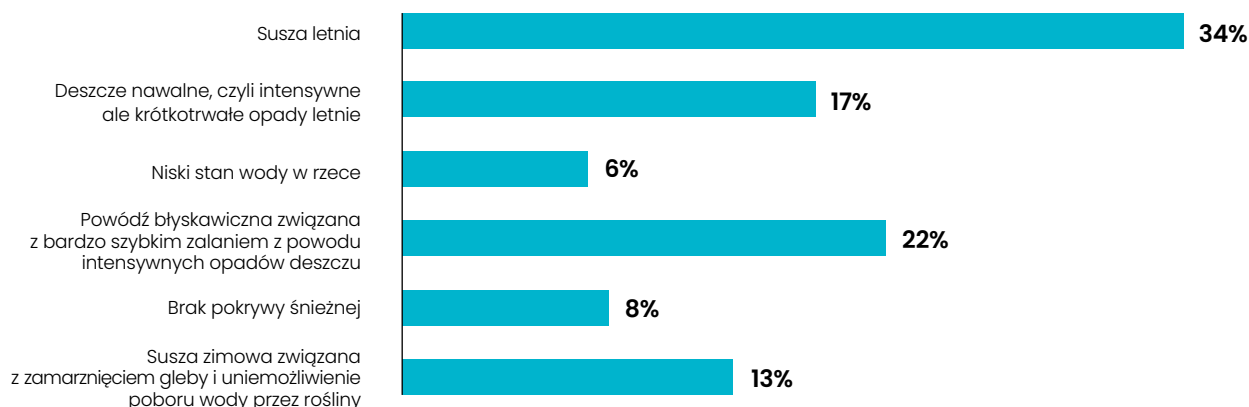

Negatywne zjawiska związane z brakiem równowagi zasobów wodnych mieszkańcy powiatu żywieckiego identyfikują jako wpływające na ich region. Przy czym za najbardziej znaczące dla Żywiecczyny uznają susze letnie (wskazane przez 34 proc.) oraz powódź błyskawiczną (22 proc.). Natomiast 17 proc. wskazało deszcze nawalne.

Warto zauważyć także, że odsetek wskazań na poszczególne zjawiska jest zazwyczaj wyższy niż wśród badanych z grupy ogólnopolskiej. Wyjątkiem jest niski stan wody w rzekach (6 proc. wśród badanych z Żywiecczyny i 14 proc. wśród ogółu Polaków) oraz brak pokrywy śnieżnej (8 proc. i 13 proc.).

Wykres 10.

Które z tych zjawisk pogodowych może najbardziej wpłynąć na Pana/Pani region? [Próba żywiecka]

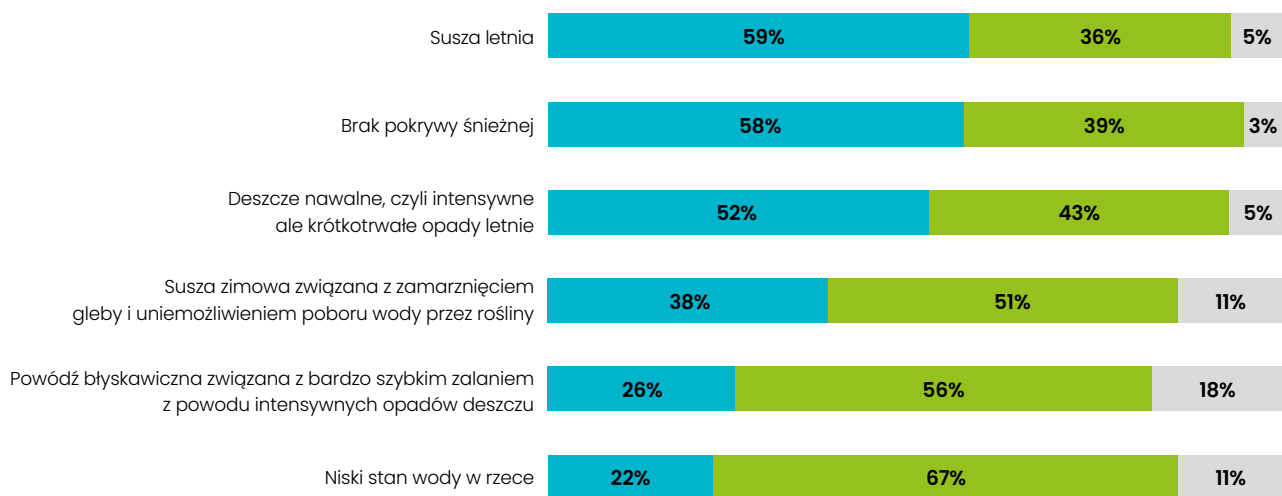

Przeciwdziałanie powodziom coraz wyżej na liście priorytetów środowiskowych Polaków

Mieszkańców powiatu zapytano także, z jakimi zjawiskami spotkali się w ciągu ostatniego roku, a także, czy doświadczyli ich negatywnych skutków. Niemal wszyscy badani (97 proc.) w ubiegłym roku zauważyli brak pokrywy śnieżnej, a to zjawisko wpłynęło negatywnie na 58 proc. z nich. Aż 95 proc. badanych spotkało się w ciągu tego okresu z suszą letnią oraz deszczami nawalnymi, a negatywnych konsekwencji doświadczyło odpowiednio 59 proc. i 52 proc. Niemal 9 na 10 badanych miało do czynienia z suszą zimową oraz niskim stanem wody w rzece.

Wykres 11.

Czy w 2024 roku w swoim regionie spotkał/spotkała się Pan/Pani z następującymi zjawiskami? [Próba żywiecka]

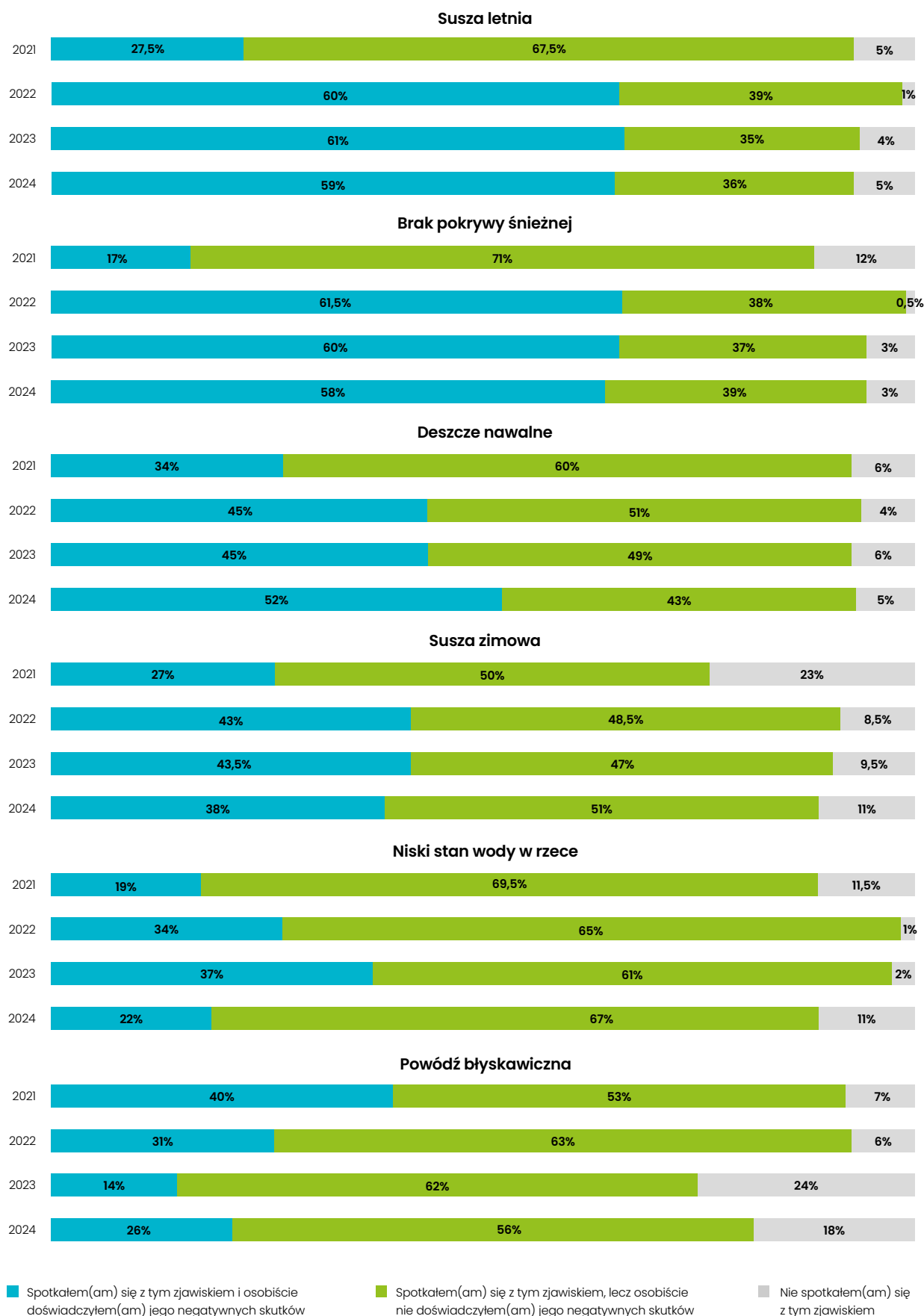
■ Spotkałem(am) się z tym zjawiskiem i osobiście doświadczyłem(am) jego negatywnych skutków

■ Spotkałem(am) się z tym zjawiskiem, lecz osobiście nie doświadczyłem(am) jego negatywnych skutków

■ Nie spotkałem(am) się z tym zjawiskiem

Wykres 12.

Czy na przestrzeni lat w swoim regionie badani spotkali się z następującymi zjawiskami? [Próba żywiecka]

Analiza odpowiedzi z ostatnich lat pokazuje, że brak pokrywy śnieżnej jest jednym z najpowszechniejszych zjawisk na terenie powiatu. Jeszcze w pierwszej edycji badania spotkało się z nim 88 proc. badanych, natomiast kolejne dwie edycje to wyniki odpowiednio 99 proc. i 97 proc. Podobnie z suszą letnią, która była bardzo powszechnym zjawiskiem już podczas pierwszej edycji badania (95 proc.), a także w latach następnych (99 proc. i 96 proc.). Oba te zjawiska okazują się też najbardziej dotykać mieszkańców w sposób bezpośredni. Poza edycją opublikowaną w 2022 r.,

gdzie bezpośrednich skutków braku pokrywy śnieżnej doświadczyło 17 proc., a suszy letniej 28 proc., odsetek poszkodowanych przez te zjawiska utrzymuje się na poziomie około 60 proc.

Dodatkowo, porównanie odpowiedzi na to pytanie na przestrzeni lat pozwala zauważyć, że zjawiska wodne oraz ich negatywne konsekwencje to codzienność wielu mieszkańców powiatu, a w przypadku większości zjawisk (poza powodzią błyskawiczną oraz niskim stanem wody w rzece), są one obserwowane częściej niż w 2021 roku.

Anna Cywińska

Dyrektor działu korporacyjnego i komunikacji,
Członek Zarządu grupy Spółek Danone

Brak pokrywy śnieżnej pozostaje od trzech lat jednym ze zjawisk, które najmocniej dotykają mieszkańców Żywiecczyny. Jednocześnie respondenci nie uważają braku pokrywy śnieżnej za zjawisko wpływające w istotny sposób na ich region. Pokazuje to, że wciąż pozostaje przestrzeń na zwiększanie świadomości na temat zjawisk wodnych i działania edukacyjne pokazujące powiązania pomiędzy różnymi przejawami nierównowagi zasobów. Liczba dni w roku z utrzymującą się pokrywą śnieżną ma znaczący wpływ na równowagę zasobów wodnych, w tym m. in. na prawdopodobieństwo wystąpienia suszy zarówno zimowej jak i letniej, bezpośrednio przekładając się na przyszłość regionu.

Dlatego tak ważne jest przeprowadzanie badań opinii wśród społeczności żywieckiej. Jako Koalicja „Dbamy o wodę” chcemy być blisko mieszkańców regionu, znać ich potrzeby i odpowiadać na nie. Ankieta przeprowadzana na reprezentatywnej grupie mieszkańców to dla nas źródło cennych wniosków i spostrzeżeń, pozwalających w jeszcze lepszy sposób działać na rzecz zasobów wodnych Żywiecczyny.

Mała retencja

jakie rozwiązanie stosują mieszkańcy Żywiecczyny

Aż 80 proc. badanych mieszkańców Żywiecczyny twierdzi, że w ubiegłym roku stosowało przynajmniej jedno rozwiązanie w celu zachowania wody deszczowej. Oznacza to, że udało się utrzymać bardzo wysokie zaangażowanie mieszkańców – w ubiegłym roku wynik ten był tylko nieznacznie wyższy i wynosił 82 proc. Warto jednak pamiętać, że w ubiegłorocznej edycji badania zanotowano bardzo duży wzrost w stosunku do badania opublikowanego w 2023 r., bo aż o 14 pp. Zgodnie z deklaracjami mieszkańców do najpopularniejszych rozwiązań należy zbieranie i wykorzystywanie deszczówki – słyszało o nim 95 proc. badanych, a niemal 46 proc. deklaruje, że je stosowało. To wzrost w stosunku do ubiegłego roku, gdy te wartości wyniosły odpowiednio 93,5 proc. oraz 40,5 proc. Na drugim miejscu znalazła się budowa oczek wodnych i stawów (odpowiednio 88 proc. i 29 proc.). Jednak w tym przypadku odnoto-

wano spore spadki w stosunku do roku ubiegłego, szczególnie jeśli chodzi o faktyczne wykorzystanie (w ubiegłym roku wartości wyniosły odpowiednio 91 proc. i 40 proc.). O retencyjnych właściwościach sadzenia drzew wie 87 proc. badanych, z czego 37 proc. deklaruje, że zastosowało to rozwiązanie. Co ciekawe, często mieszkańcy wskazują, że nie betonują swoich działek (48 proc.), ale świadomość tego działania w zakresie retencji nie należy do najwyższych (82 proc.), co może oznaczać, że nie zawsze jest to celowe działanie pro-retencyjne.

Z badań wynika, że najmniej wiemy na temat właściwości retencyjnych ogrodów deszczowych oraz łąk kwietnych – o pierwszym z rozwiązań nie słyszało 45 proc. badanych, a o drugim 30 proc. W obu przypadkach mogliśmy zaobserwować jednak nieznaczny wzrost w ujęciu rocznym – o 1 pp.

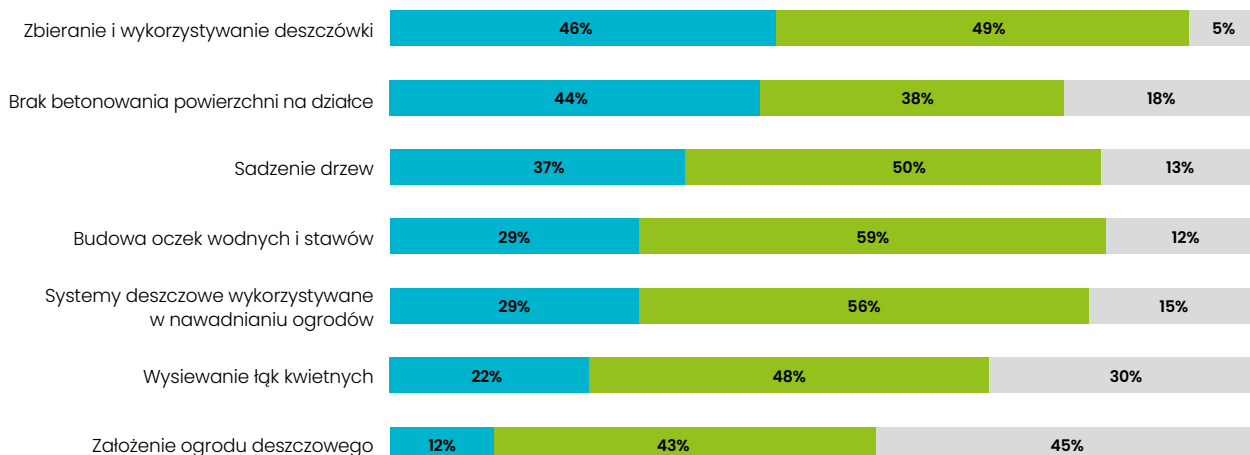
Magdalena Brzezińska

Dyrektor ds. korporacyjnych w Grupie Żywiec

Działania pro-retencyjne pozostają bardzo popularne wśród mieszkańców Żywiecczyny. Aż 8 na 10 z nich deklaruje, że w ubiegłym roku stosowało przynajmniej jedno z nich. Bardzo nas to cieszy, bo działania z zakresu małej retencji mają największą moc, gdy są stosowane powszechnie. Jako Koalicja „Dbamy o wodę” staramy się edukować mieszkańców regionu na temat rozwiązań, które mogą wydawać się proste lub niepozorne, a mają niezwykle duże przełożenie na zasoby wodne Żywiecczyny. Jednocześnie w praktyczny sposób wspieramy małą retencję w regionie. W ramach Światowego Dnia Wody 2023 posiadaliśmy łąkę kwietną w centrum Żywca, a rok później wspólnie z Partnerem akcji rozdawaliśmy zbiorniki retencyjne.

Wykres 13.

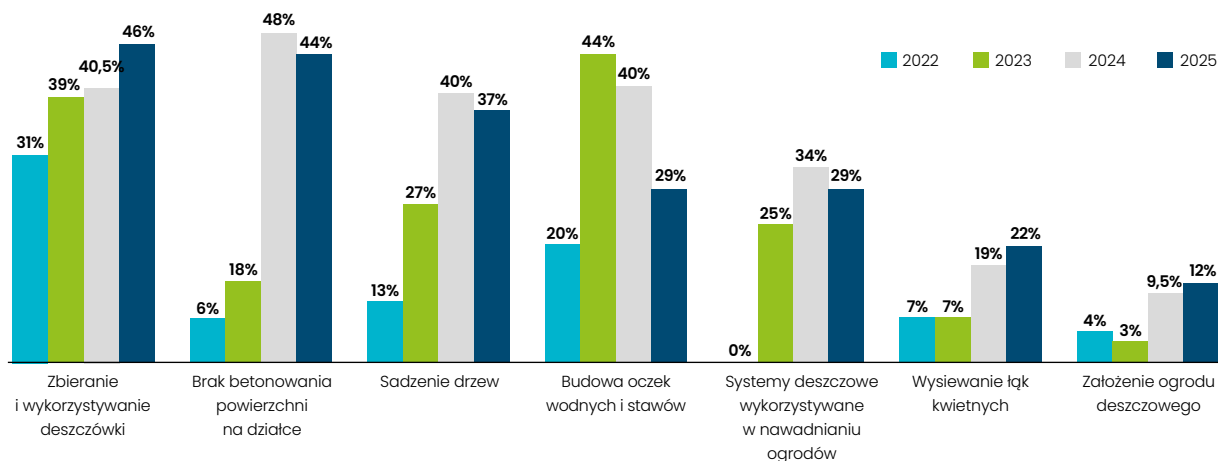
Czy w 2024 roku stosował/stosowała Pan/Pani poniższe rozwiązania w celu zachowania wody opadowej? [Próba żywiecka]

80 proc. badanych z powiatu żywieckiego w 2024 r. stosowało przynajmniej jedno rozwiązanie w celu zachowania wody opadowej

Wykres 14.

Stosowanie konkretnych rozwiązań w poszczególnych latach. [Próba żywiecka]

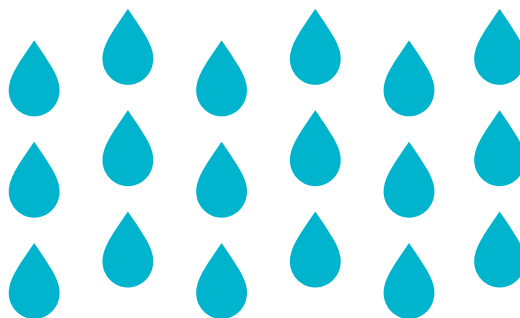

* W pierwszej edycji badania w kafeterii odpowiedzi uwzględniono „Zakładanie instalacji nawadniających np. w gospodarstwach rolnych”, wskazana przez 20 proc.

Jeśli spojrzymy na ranking rozwiązań, których stosowanie deklarowali respondenci podczas wszystkich edycji badania, najbardziej stabilną popularnością cieszy się wykorzystywanie deszczówki – w 2022 r. deklarowane przez około 30 proc., podczas dwóch kolejnych edycji zostało wskazane przez około 40 proc., a w ciągu ostatniego roku skorzystało z niego aż 46 proc. Nie powinien niepokoić natomiast spadek odsetka osób budujących oczka wodne – w końcu oczka wodne i stawy wybudowane w latach 2022-2023 wciąż mogą znacząco przyczyniać się do retencji.

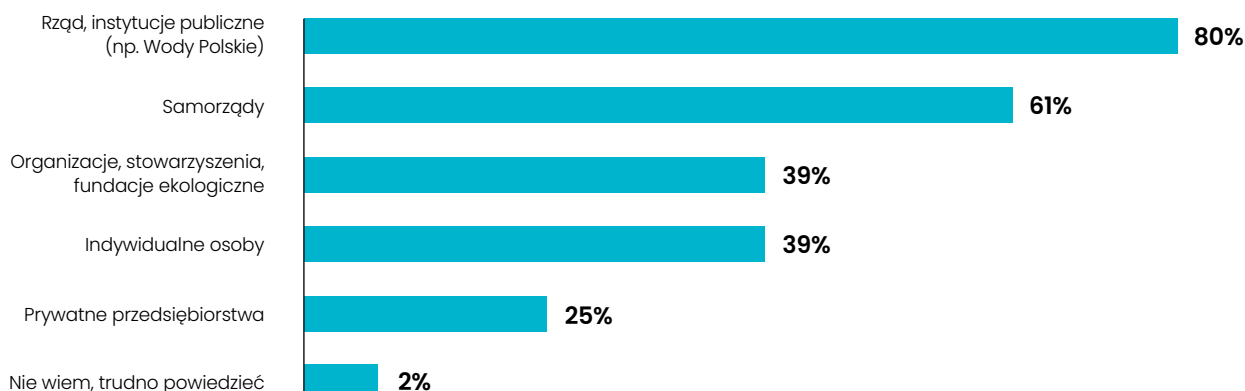
Odpowiedzialność za zasoby wodne

Mieszkańcy powiatu żywieckiego w większości uważają, że za zasoby wodne w pierwszej kolejności odpowiedzialny powinien być rząd i podległe mu instytucje publiczne (np. Wody Polskie) – tę odpowiedź wskazało aż 80 proc. badanych. Na drugim miejscu znalazły się samorządy (61 proc.). Zarówno organizacje pozarządowe jak i osoby indywidualnie wskazało 39 proc. respondentów.

Wykres 15.

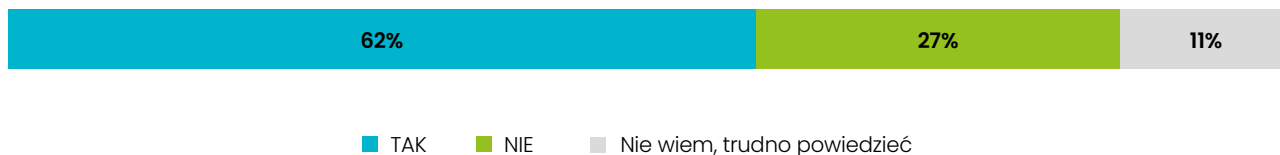
Kto Pana/Pani zdaniem w pierwszej kolejności powinien dbać o zasoby wodne? [Próba żywiecka]

Od pierwszej edycji badania wśród mieszkańców Żywiecczyny wzrasta znajomość Koalicji „Dbamy o wodę”. W tym roku deklarowało ją aż 62 proc. badanych.

Wykres 16.

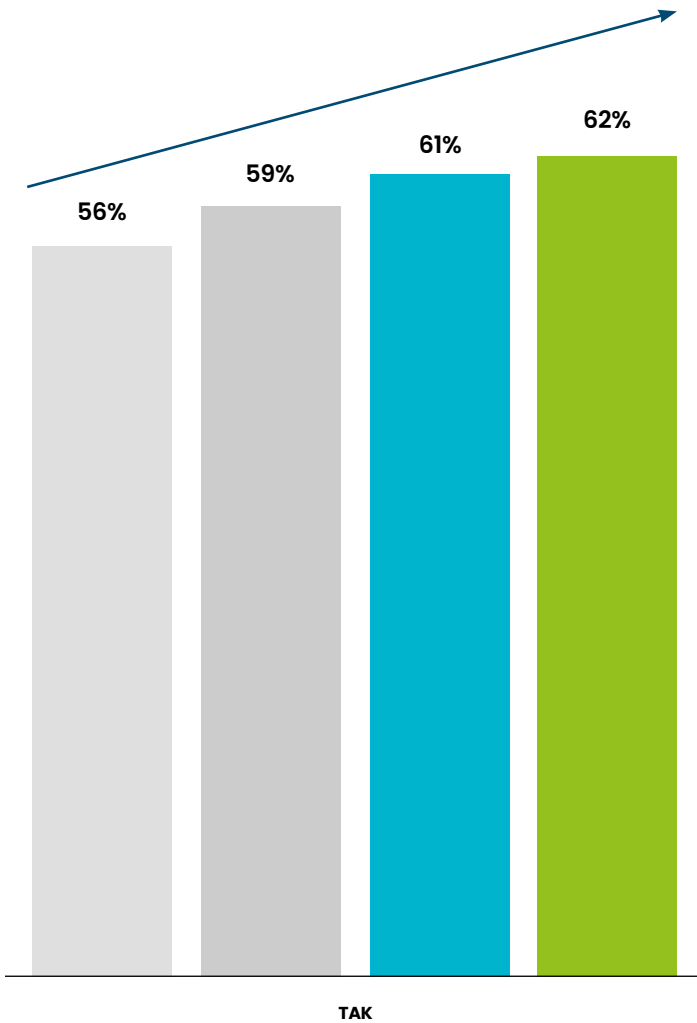
Czy kiedykolwiek słydział/słydziała Pan/Pani o Koalicji „Dbamy o wodę?” [Próba żywiecka]

Zdecydowana większość badanych, bo aż 92 proc. po zapoznaniu się z obszarem działań Koalicji „Dbamy o wodę” stwierdziła, że takie inicjatywy są potrzebne.

Wykres 17.

Znajomość Koalicji „Dbamy o wodę” na przestrzeni lat. [Próba żywiecka]

**Systematycznie
wzrasta znajomość
Koalicji „Dbamy
o wodę” wśród
mieszkańców
powiatu
żywieckiego**

2022 2023 2024 2025

Wykres 18.

Proszę ocenić, w jakim stopniu uważa Pan/Pani inicjatywy takie jak Koalicja „Dbamy o wodę” za potrzebne Pana/Pani w regionie? [Próba żywiecka]

Zdecydowanie potrzebne Raczej potrzebne Nie wiem, trudno powiedzieć Raczej niepotrzebne Zdecydowanie niepotrzebne

Metodologia

Niniejszy raport stanowi podsumowanie badania opinii lokalnej społeczności w powiecie żywieckim. Celem badania było rozpoznanie postaw oraz świadomości społeczności w zakresie zmian klimatycznych, zmian w zasobach wodnych regionu oraz działań retencyjnych. W badaniu zwrócono uwagę także na te aspekty w skali kraju.

Badanie zostało zrealizowane w dniach 14.01.2025–21.01.2025 przez SW RESEARCH Agencję Badań Rynku i Opinii metodą wywiadów telefonicznych (CATI) oraz wywiadów online (CAWI) na panelu internetowym SW Panel.

W ramach badania przeprowadzono 500 ankiet z pełnoletnimi mieszkańcami powiatu żywieckiego oraz 1013 ankiet z respondentami panelu SW Panel. Kwestionariusz badawczy został przygotowany przez agencję FleishmanHillard, będącą operatorem Koalicji „Dbamy o wodę”, i był konsultowany z agencją SW Research.

Charakterystyka grupy badawczej – powiat żywiecki

W badaniu udział wzięło 500 losowo wybranych mieszkańców powiatu żywieckiego. Nieco ponad połowę (51 proc.) respondentów badania stanowiły kobiety. Najbardziej liczną grupą wiekową były osoby w wieku 50 lat i więcej, które stanowiły 50 proc. wszystkich ankietowanych. 25 proc. respondentów miało 35–49 lat. Ankietowani pomiędzy 25 a 34 rokiem życia stanowili 15 proc., a pełnoletni, ale nie przekraczający 25 lat – 10 proc. W grupie badawczej znaleźli się mieszkańcy każdej z gmin wchodzących w skład tego powiatu.

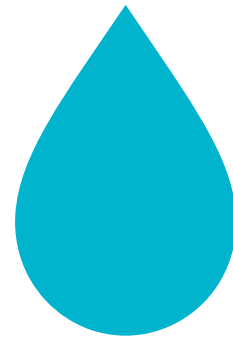
Charakterystyka grupy badawczej – grupa ogólnopolska

W badaniu udział wzięło 1013 losowo wybranych dorosłych Polaków. 53 proc. respondentów badania stanowiły kobiety. Osoby w wieku 50 lat i więcej, stanowiły 44 proc. wszystkich ankietowanych. 25 proc. badanych miało 35–49 lat. Ankietowani pomiędzy 25. a 34. rokiem życia stanowili 22 proc., a pełnoletni, ale nieprzekraczający 25 lat – 9 proc.

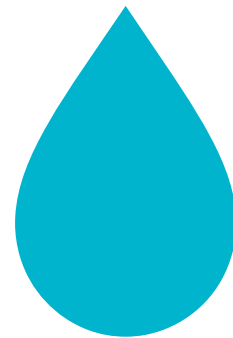
Koalicja Dbamy o wodę

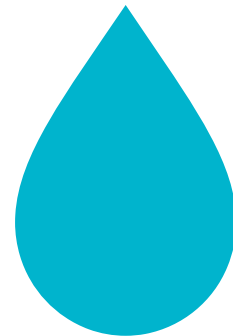
Koalicja „Dbamy o wodę” to inicjatywa na rzecz budowania partnerstwa podmiotów publicznych, prywatnych oraz pozarządowych.

W ramach Koalicji:

- prowadzona jest działalność badawcza oraz edukacyjna wokół zagadnień hydrologicznych i klimatycznych;
- promowane są dobre praktyki oraz przedstawiane korzyści wynikające z wdrażania rozwiązań retencyjnych na poziomie lokalnym, ogólnopolskim i globalnym;
- podejmowane są działania w celu wypracowywania rozwiązań systemowych na rzecz małej retencji;
- budowane jest porozumienie między lokalnymi społecznościami, samorządami i instytucjami, aby poprzez wspólne działania inspirować inne regiony Polski.

Koalicję tworzą **Koalicjanci Założyciele:** Żywiec Zdrój oraz Grupa Żywiec. **Partnerami Koalicji** są: Centrum UNEP/GRID-Warszawa, Żywiecka Fundacja Rozwoju oraz Lokalna Grupa Działania „Żywiecki Raj”.

Założyciele:

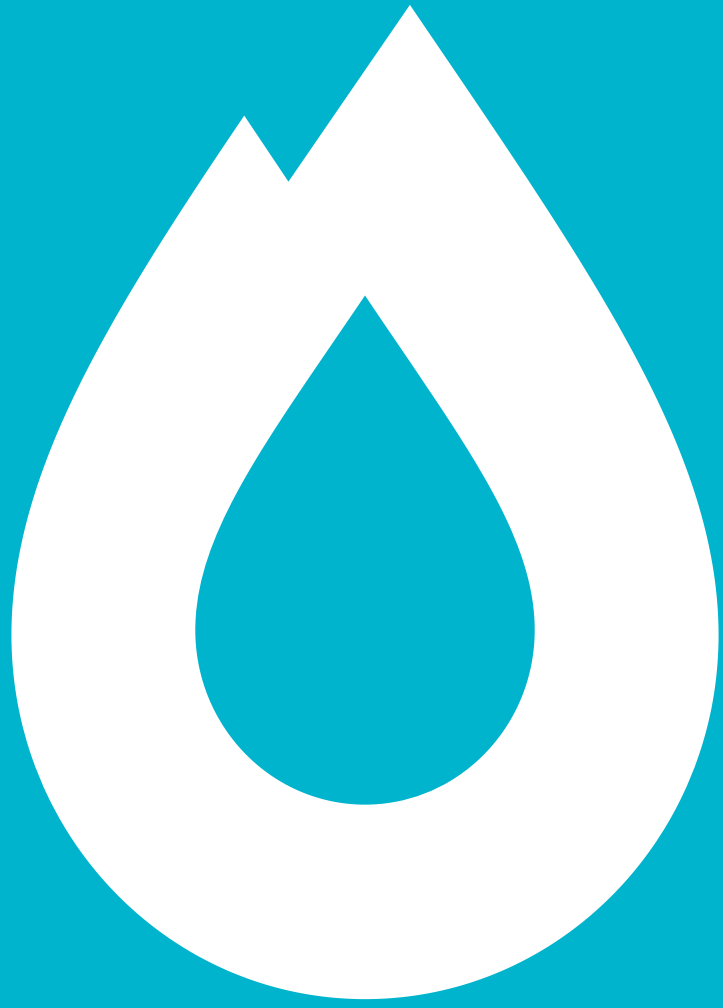

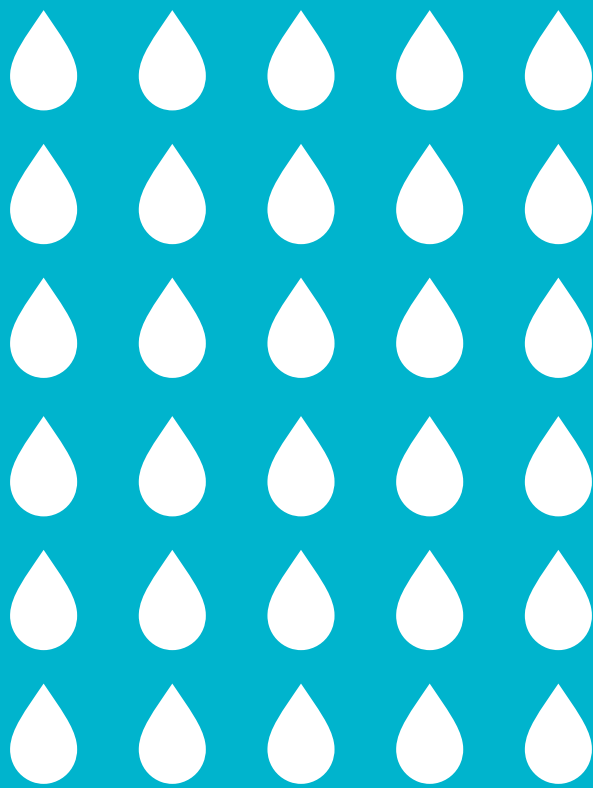
Partnerzy:

Model zlewni rzeki Soły do przekroju w Żywcu metodą SWAT

Opracowany na zlecenie Koalicji „Dbamy o wodę” przez zespół hydrologów pod kierownictwem prof. Damiana Absalona. Pozwala określić potencjał i potrzeby retencji na poszczególnych obszarach zlewni, służąc za przewodnik do planowania optymalnego zarządzania zasobami wody. Dzięki modelowi wiadomo, gdzie można zlokalizować zbiorniki retencyjne. To pierwsze tego typu tak szczegółowe opracowanie na Żywiecczyźnie.

www.dbamyowode.pl